

INTRESSANTA FYND AV SKALBAGGAR 1994

av
JOHNNY LINDQUIST

Så var det dags igen att gå igenom några intressanta skalbaggsfynd ifrån det gångna året. Ett år som utmärkte sig genom en för Göteborgs del ganska kall och snörik vinter som i sin tur följdes av en kall och blöt vår, denna övergick dock till en av de varmaste somrarna på 250 år.

Under året har jag gått igenom och artbestämt delar av Naturhistoriska museets samlingar, och stött på en hel del intressanta arter ur olika familjer. Därbland flera "nya" landskapsfynd, som redovisas nedan. Man frågar sig om dessa arter fortfarande kan finnas kvar i Västsverige.

Ett stort tack till Bengt Carlsson för rapporter av skalbaggsfynd och till Jack Karlström, som inkommit med rapporter om två riktiga rariteter, samt till Stig Lundberg för kontrollbestämning av vissa arter.

Namnförkortningar:

BC = Bengt Carlsson
JK = Jack Karlström
JL = Johnny Lindquist

***Cicindela hybrida* L.**

Efter ett tips från Michael Söderlund att arten skulle finnas i stor mängd i en sandig ungtallskog vid Bohus, besökte jag lokalen. Mycket riktigt fanns här säkerligen hundratals ex. av skalbaggen inom ett ganska litet område. Arten, som är en av våra tre brunfärgade sandjägare, trivs på

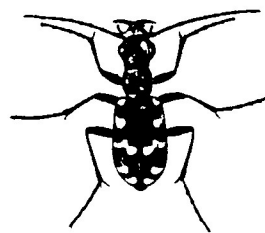
stränder och i grustag även i inlandet.

Lokalen ligger mot älven där väg 45 övergår från enkelfilig väg till motorväg.

Bengt Carlsson har i Romelanda och Hjärtum socknar från och med maj funnit arten i stort antal i ett flertal sandtag. Den verkar ha blivit mycket vanligare de senaste åren.

Vg. Bohus. 30.05.1994 (JL)

Boh. Romelanda & Hjärtum socknar.
05.1994 (BC)

Cicindela hybrida

Stictotarsus

***duodecimpustulatus* F.**

En sällsynt dykare, endast funnen i fyra sydvästliga landskap. Arten lever i rinnande vatten. Ett ex i Slumpån, under bro vid riksväg 45.

Vg. Fors, Åsbräcka. 08.09.1994 (BC)

***Scydmaenus hellwigi* Hrb.**

Ny för Bohuslän. Hanen av denna Scydmaenid, är mycket karaktäristisk med sitt urgröpta huvud. Jag fann arten hos myran *Formica polyctena*.

Förutom ytterligare två landskapsfynd (se nedan) sållade jag ur samma myrstack: *Ptenidium formi-*

cetorum Kr., *Monotoma conicicollis* Aube., *Emphyllus glaber* Gyll., *Lep-tacinus formicetorum* Märk., *Gyro-hypnus atratus* Heer., och *Thyaso-phila angulata* Er.

Myrstacken var belägen mellan åker och lövskog.

Tack till Per Douwes för artbestämning av myran.

Boh. Trollered. 19.03.1994 (JL)

***Quedius lateralis* Grav.**

Ny för Bohuslän. En art som så här långt norrut får anses som mycket sällsynt. Den förekommer någorlunda allmänt endast i Skåne, där den trivs under löv och murkna stockar i myllrika bokskogar. Loka-len där jag fann den är en av Bohuslänns större kontinuerliga bokskogar. För närvarande "snabbinventerar" jag området på uppdrag av Länsstyrelsen. Arten, som jag tidigare stött på i Skäralid i Skåne, känns lätt igen på ansenlig storlek, den djupsvarta färgen och kanske framförallt på täckvingarnas gula epipleura.

Boh. Hogsäm. 27.11.1994 (JL)

***Leptacinus pusillus* (Steph.)**

Ny för Bohuslän. En mörk, *Xantho-linus*-liknande kortvinge. Arten är tämligen allmän och kan ibland förekomma i stort antal i t ex komposter eller driftränder.

Ett ex. flygande i soligt och varmt väder vid havsstrand.

Boh. Hönö. 13.07.1994 (JL)

***Lithocharis obscurella* Er.**

En sällsynt kortvinge som dock ibland kan påträffas i större antal vid lövhögar eller lövkomposter.

Jag kvällshåvade ett ex. vid sol-nedgången i varmt och stilla väder nära Bokedalen. Arten trivs säkerli-gen i bokskogen.

Vg. Jonsered. 25.04.1994 (JL)

***Lathrobium filiforme* Grav.**

Ny för Bohuslän. En relativt liten *Lathrobium*, som i övriga landet ej är sällsynt på fuktiga lokaler bland löv och mossor.

Jag fann ett ex. under sten på vassrik strand vid Nordre älv.

Boh. Kippholmen. 04.05.1994 (JL)

***Oxypoda rugicollis* Kr.**

Ny för Bohuslän. Denna *Oxypoda* som jag rapporterade som ny för Vg. 1993 (Aromia 2, 1994) har jag i år även funnit i större antal hos samma myrart, *Formica polyctena* i Bohuslän. Sällad samman med *Scydmaenus hellwigi*, m fl (se ovan).

Troligen är arten förbisedd och säkerligen utbredd i hela södra Sverige.

Boh. Trollered. 19.03.1994 (JL)

***Atheta talpa* Heer.**

Ny för Bohuslän. Denna lilla, endast 1.5-1.7 mm långa kortvinge sållade jag tillsammans med föregående art. Den är vanligast hos *Formica rufa* och *F. pratensis*, sällsyntare hos andra myrarter. I övriga landet är den tämligen allmän.

Boh. Trollered. 19.03.1994 (JL)

Atheta talpa

***Atheta marcida* (Erich.)**

Ny för Bohuslän. En relativt stor *Atheta*, som är allmän i hela landet. Den lever i svampar, både träd- och marksvampar. Den anträffas sent på hösten, även efter att det varit frost.

Flera exemplar tillsammans med nästkommande art, i marksvampar.

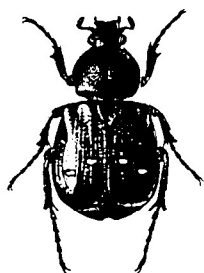
Boh. Kippholmen. 08.10.1994 (JL)

***Atheta corvina* (Thom.)**

Ny för Bohuslän. En betydligt mindre art än föregående. Den utmärks av mörk färg samt en karaktäristisk långsfåra på huvudet. Även detta en höstart som dock förutom i olika svampar kan förekomma i spillning och vid döda djur.

Tillsammans med föregående art, i svamp.

Boh. Kippholmen. 08.10.1994 (JL)

Gnorimus variabilis

***Gnorimus variabilis* L.**

Det är glädjande att kunna konstatera att denna mycket sällsynta skalbagge fortfarande lever kvar i Västsverige. Arten är så gott som helt beroende av grova, ihåliga ekar och är på detta mycket lokal. Vid midsommartid 1992 fann Jack Karlström tre ex. samt ett 30-tal täckvingar i en ihålig ek strax söder om Hunneberg. Det stora antalet täckvingar berodde på att eken beboddes av kajor, som tyvärr livnärt sig av baggarna. Arten är "rödlistad" hotkategori 1, (akut hotad).

Vg. Hunneberg. 06.1992 (JK)

***Lucanus cervus* L.**

Ekoxen är liksom föregående art, åtminstone på västkusten mycket sällsynt och på tillbakagång.

Under de senaste årtiondena har mycket få, säkra fynd av ekoxar i

Västsverige rapporterats. (Andersson Aromia 1, 1985).

Vid Vikaryd mellan sjöarna Anten och Mjörn, finns ett antal grova ekar. Ett ex. hittades här överkört vid vägen, och ytterligare ett ex. hittades vid en mycket grov ek. Arten är "rödlistad" hotkategori 2, (sårbar).

Vg. Vikaryd. 15.06.1994 (JK)

***Aesalus scarabaeoides* Panz.**

Ny för Halland. Vid artbestämning av museets samlingar påträffades en hona och en hane av denna släkting till ekoxen. Exemplaren var märkta:

Hall. Halmstad
S. Hermansson
31-5463

Således ingen klar uppgift om fynddatum.

Arten lever likt de föregående i gamla ek- eller bokstubbar, och är liksom de mycket sällsynt. "Rödlistad" hotkategori 2.

(JL det. 1994).

Aesalus scarabaeoides

***Dasytes fuscus* Ill.**

Ny för Dalsland. Artbestämd ur museets samling. Märkt:

Dls. 1.7.1973
Fröskog, Sikerud.
T. Johnsson.

Arten liknar den vanliga *D. plumbeus* men har tätare, rynkigt punkterad halssköld.

(JL det. 1994).

***Bolitophagus reticulatus* L.**

Ny för Bohuslän. En i övriga landet allmän svartbagge, som ofta påträffas i mycket stort antal i trädsvampar (*Polyporus*) på björk eller bok.

Ett ex funnet under barken på en tall(!)-låga.

Boh. Ytterby, Guddehjälm. 02.04.1994

Anoplodera virens L.

Ny för Halland. Artbestämd ur museets samling. Fyra ex märkta:

Hall, Släp.

E. Sandin.

Tyvärr inga datumuppgifter, men fynden bör ha gjorts kring sekelskiftet.

Arten är övervägande nordlig men funnen ända ner i Skåne.

(JL det. 1994)

Anoplodera virens

Callidium aeneum DeG.

Ny för Dalsland. Även denna art påträffad i museets samlingar, dock funnen i nyare tid:

Dls. 14-18.6.1976

2 km. N om Grinstad

Hj. Wollin.

(JL det. 1994).

Lochmaea crataegi For.

Ny för Västergötland. Exemplaren har länge suttit i min samling utan att de blivit rapporterade.

Denna röda bladbagge är sällsynt anträffad i några få sydliga landskap.

Jag fann flera exemplar på rönnknoppar nära havet.

Vg. Askim. 19.05.1985 (JL)

Apion sedi Ger.

En sällsynt liten, svart *Apion* som lever på *Sedum telephium* (kärleksört), i vars blad och stam larverna utvecklas. Flera ex. i ovan nämnda blomma.

Boh. Ljung, Lyckorna. 22.09.1994 (BC)

Lixus iridis Oliv.

Tidigare rapporterad som ny för Bohuslän. av Bengt Carlsson (Aromia 1, 1993). Två ex. under blomkorgen av hundkex. Skalbaggarna hade tappat sina ljusgröna fjäll och smälte väl ihop med de utblommade hundkexen.

Boh. Rödbo, Ragnhildsholmen.
14.06.1994 (BC)

Ceuthorrhynchus pollinarius

Fors.

Ny för Bohuslän. En stor, 3.3-4 mm lång *Ceuthorrhynchus* med stora knölar på halssköldssidorna. Slaghåvad på brännässlor i vars rötter larverna utvecklas. På båda de nedan nämnda lokalerna vanlig, tillsammans med *Cidnorhinus quadrimaculatus* L.

Boh. Öckerö. 10.10.1994 (BC)

Boh. Torsby, Överön. 13.10.1994 (BC)

Xyleborus dispar F.

Två hanar sittande på trädsvampar på björk. Honorna av denna barkborre är mindre allmänna och hanar anträffas ytterst sällan, då de saknar flygförmåga och sällan lämnar kläckningsgången. De utvecklas i olika lövträd, men livnär sig inte av själva trät utan av de ambrosiasvampar som växer i de borrarade gångarna.

Hanarna är betydligt mindre och annorlunda formade än honorna.

Boh. Kippholmen 04.05.1994 (JL)

Xyleborus dispar